
Главчева Ю. М., Одноволикowa О. В., Новосолова С. Ю.

Науково-технічна бібліотека, Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут» (м. Харків, Україна)

БЕЗПЕКА, ЯК ОДНА З НАЙВАЖЛИВИШИХ СКЛАДОВИХ СИСТЕМИ ЦИФРОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ

Метою доповіді є – визначити місце безпекових навичок в системі цифрових компетентностей та роль бібліотеки університету у їх формуванні у користувачів. Оволодіння безпековими навичками роботи з інформацією дозволить користувачам нівелювати та контролювати негативний вплив зовнішніх інформаційних факторів. Проаналізовано практичний досвід та рекомендації міжнародних та національних експертів у цьому напрямі. Проведено моніторинг рівня їх виконання бібліотекою на даному етапі. Визначено, що для якісного та цілісного формування у користувачів безпекових навичок роботи з інформацією, слід розширити перелік робіт та тем за напрямом для популяризації та навчання.

Ключові слова: цифрові компетентності; інформаційна безпека

Plavcheva Yu. M., Odnovolykova O. V., Novosolova S. Yu.

Scientific and Technical Library, National Technical University "Kharkiv Polytechnic Institute" (Kharkiv, Ukraine)

SAFETY IS ONE OF THE MOST IMPORTANT COMPONENT SYSTEMS OF DIGITAL COMPETENCIES IN WARTIME CONDITIONS

The purpose of the report is to determine the place of security skills in the system of digital competencies and the role of the university library in their formation among users. Mastering the security skills of working with information will allow users to level and control the negative impact of external information factors. The practical experience and recommendations of international and national experts in this direction were analyzed. The level of their implementation by the library at this stage was monitored. It was determined that for the high-quality and integral formation of users' safe skills in working with information, the list of works and topics should be expanded according to the direction for popularization and training.

Keywords: digital competencies; informational safety

Інформаційні та цифрові технології, які стрімко удосконалюються на сучасному етапі розвитку суспільства, сприяють генерації значних об'ємів інформації різних видів, форматів та змісту. При цьому мета публікацій в інтернеті може бути різною, у тому числі шкідливою як для окремого користувача, так і для певних спільнот користувачів. Тому володіння безпековими цифровими компетентностями, які дозволяють якісно та з власною користю послуговуватися інформаційними ресурсами, є обов'язковою навичкою будь-якого споживача інформації.

У доповіді аналізуються цифрові компетентності, які можна віднести до безпекових. За базові взято рекомендації (Рамки цифрових компетентностей) міжнародних та національних експертних організацій та національні нормативні документи (EU Science Hub, n.d.; Міністерство цифрової трансформації України, 2021). Так, Закон України «Про освіту» виділяє інформаційно-комунікаційну компетентність як одну з ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності (Про освіту, 2022).

До безпекових навичок відносимо дотримання норм інформаційної гігієни: критичне ставлення до інформації, вміння аналізувати, фільтрувати й вилучати з потоку отриманої інформацію, необхідну для виконання певних завдань (Шинкарук, Імас, Денисова, & Костюкевич, 2018).

На основі аналізу роботи бібліотеки НТУ «ХПІ» за останні 3 роки можемо зазначити, що при проведенні інформаційних заходів та занять з академічної (інформаційної) культури, саме формуванню безпекових навичок приділялося недостатньо уваги. Основна увага була сконцентрована на інформаційнім забезпеченні освіти та науки та навичках роботи з академічною інформацією. Завданням найближчого часу бібліотека вважає підготовку заходів та матеріалів для навчання комплексу безпекових цифрових навичок, спрямованих на захист здоров'я та благополуччя. Тому що важливим є не лише рівень освітньо-наукових знань, а й підтримка психологічної рівноваги в умовах військового стану. Психологічне здоров'я робить людину самодостатньою, дисциплінованою та організованою. Адже плідна та ефективна робота кожного з нас на своєму робочому місці підтримує та укріплює нашу державу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- EU Science Hub. (n.d.). *The Digital Competence Framework*. Retrieved from https://joint-research-centre.ec.europa.eu/digcomp/digital-competence-framework_en#ref-5-problem-solving
- Міністерство цифрової трансформації України. (2021). *Мінцифра оприлюднює Рамку цифрової компетентності для громадян*. Відновлено з <https://thedigital.gov.ua/news/mintsifra-opriyudnyue-ramku-tsifrovoi-kompetentnosti-dlya-gromadyan>
- Про освіту: Закон України, № 2145-VIII (2022). Відновлено з <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
- Шинкарук, О., Імас, Є., Денисова, Л., & Костюкевич, В. (2018). Вплив інформаційно-комунікативних технологій на фізичне та психічне здоров'я людини. *Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві*, (2), 42. doi: 10.29038/2220-7481-2018-02-13-24